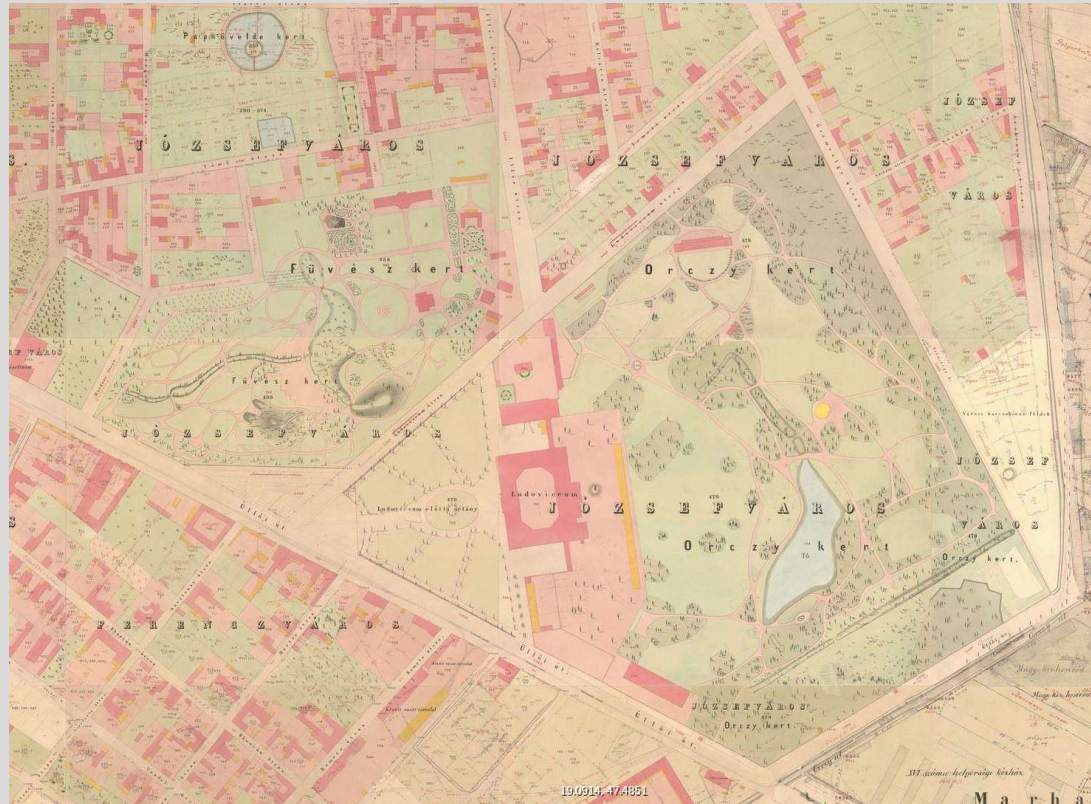

Az Orczy-kert és a Ludoviceum kertje

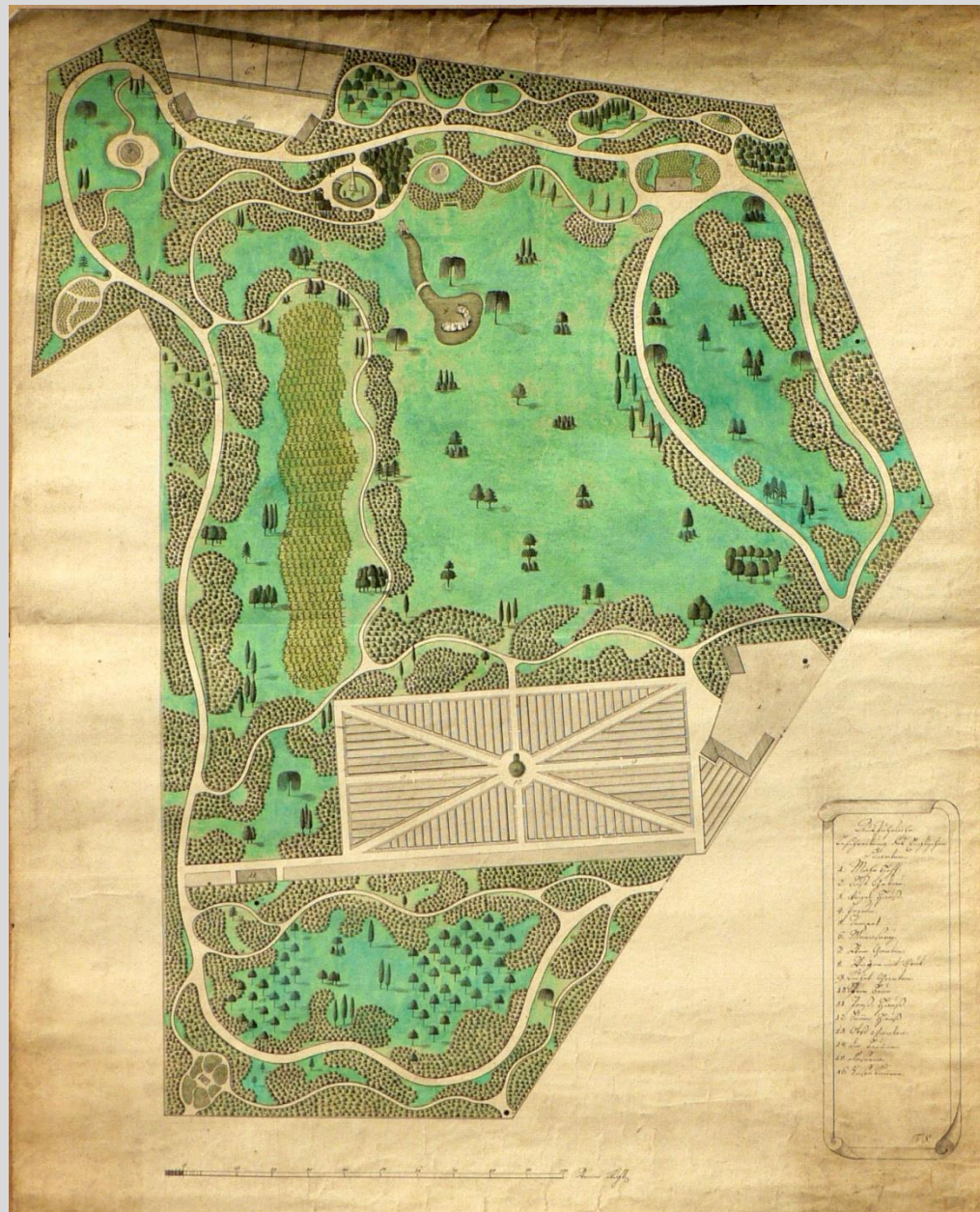
Dr. Hajdu-Nagy Gergely

2019. szeptember 16. (hétfő) 14:45

Nemzeti Közsolgálati Egyetem, Ludovika Főépület, Zrínyi terem
(1083 Budapest, Ludovika tér 2.)

Orczy Lőrinc báró 1783-1784 között három telket vásárolt Pesten az Üllői út közelében, ahol nagyszabású tájképi kertet kívánt kialakítani. Egy nagy anyagi veszteséggel járó, sikertelen fatelepítési kísérletet követően Orczy – Kazinczy szavaival élve az „elhiresztelt kertészi architectus!”-t – Bernhard Petrit kérte fel a kert megtervezésére. Petri elvállalta a megbízást, és koncepcióját három évvel később a nemzetközi érdeklődőkkel is megismertette Wilhelm Gottlieb Becker *Taschenbuch für Garten Freunde* (1797) c. kiadványában. Ebben a már megépült elemek ismertetésén túl az éppen elkezdett, vagy még csak tervezett létesítményeket is felsorolja.

A kertépítés időszakából három terv maradt fent a Magyar Piarista Rendtartomány Központi Levéltárában. Ezek közül az egyiket egy bizonyos F. S. monogramú szerző készítette az 1790-es évek elején, valószínűleg Bernhard Petri elképzeléseit követve, vagy azt saját elképzelése szerint átformálva. A színezett tervrajzon, a központi gyepes-ligetes terület közepén, a kert délkeleti részén egy viszonylag kicsi, ebihal formájú tó látható. A tavon egy kis híd ível át (amelyhez nem vezet ösvény), partját babiloni fűzek vagy szomorúfűzek díszítik. A tóból hatalmas sziklák emelkednek ki, amelyeket a hídról tekintve konkáv, félköríves alakzatban helyeztek el. A félköríves sziklaalakzat előtt egy sötétebb pont látható a vízen, amely szökőkút, allegorikus szobor, vagy a fent említett hattyúház is lehetett.

F. S. monogramú szerző: Az Orczy-kert terve, 1790-es évek eleje. (MPRKL Térképek V 28.)

Elias Brunnen.

Elias Brunnen / Prixner Gottfried rézmetszete (1803)

Schwanenteich im Orzy - Garten.

Schwanenteich im Orczy-Garten / Prixner Gottfried metszete (1803)

Üvegház Bárá Orczy kertjében Pesth mellett ⑤. Glashaus im Freyh. Orczyschen Garten bey Pesth.

Üvegház báró Orczy kertjében Pesth mellett (1827)

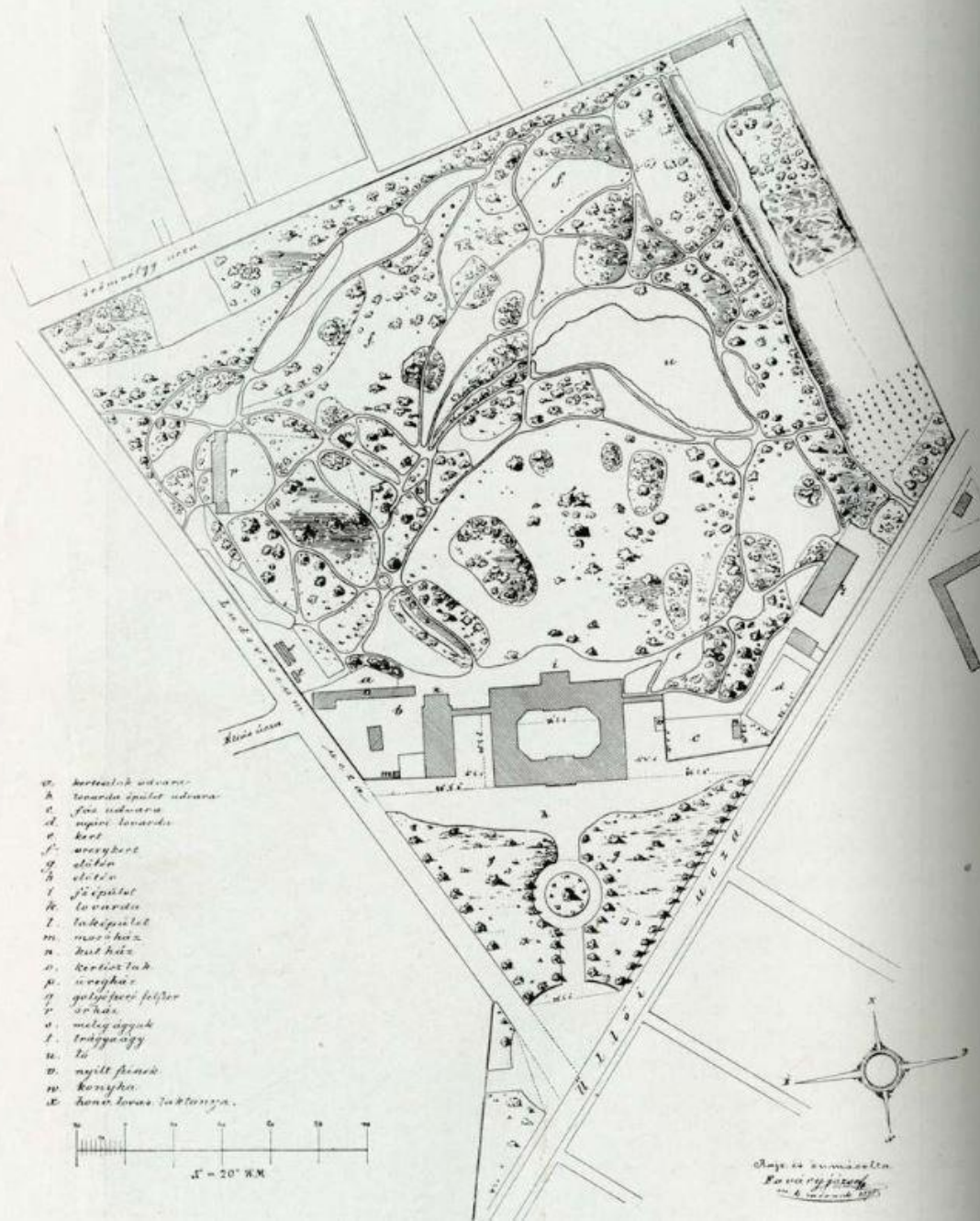
A Ludoviceum 1847-ben az Orczy-kert felől

(Eredetije a Fővárosi Múzeumban)

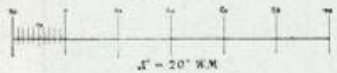
A Ludoviceum 1847-ben az Orczy-kert felől; Terv: Pollack Mihály

A M.K. LUDOVICEUM -

TÉRKÉPE.

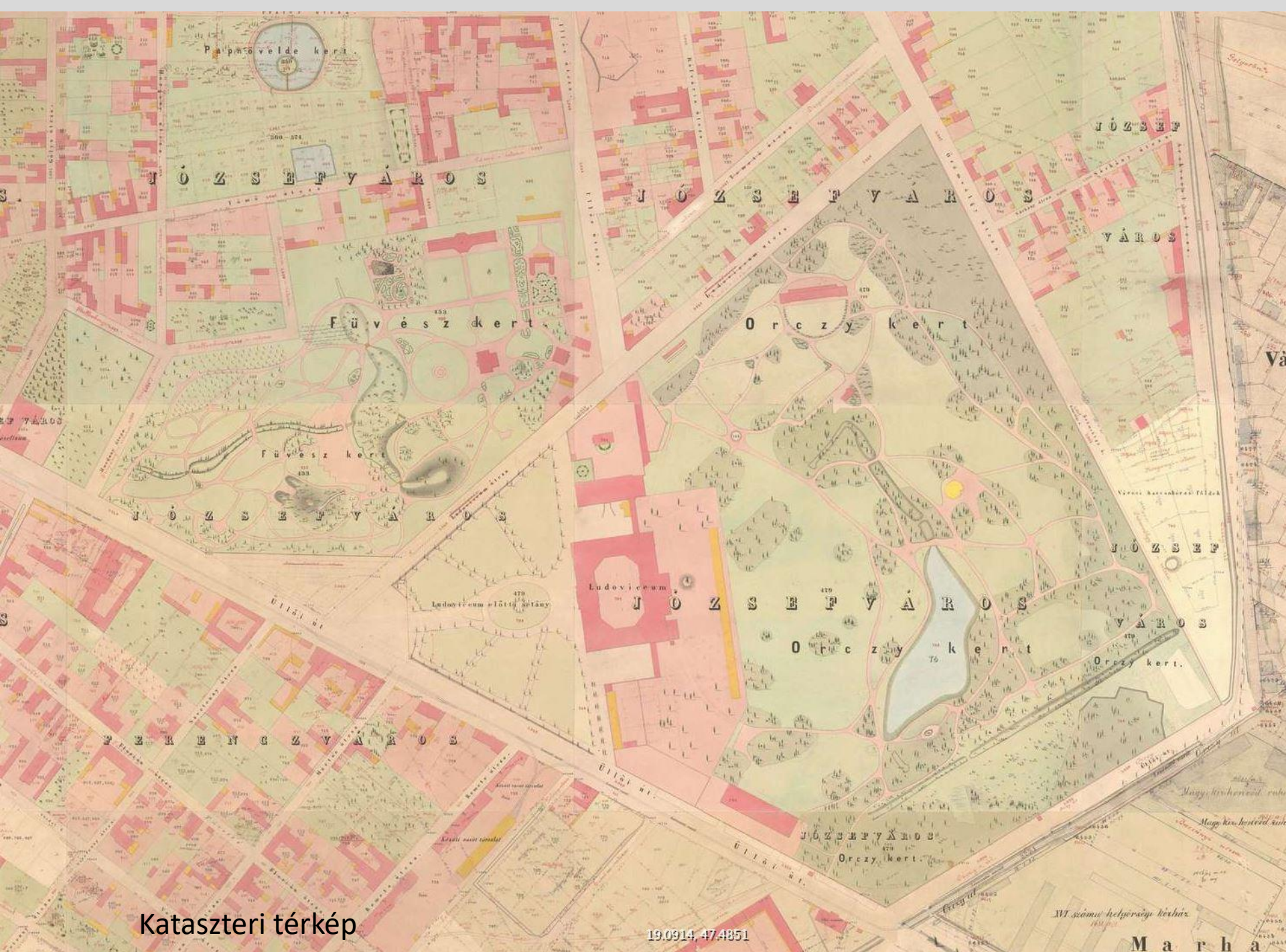

- a. kertestől udvarra
- b. tanárak épület udvara
- c. fő udvarra
- d. nyugati lovarda
- e. kert
- f. aranyház
- g. szék
- h. szék
- i. főépület
- k. lovarda
- l. lakóépület
- m. maszkház
- n. kert ház
- o. kertész lak.
- p. aranyház
- q. gulyások feljár
- r. aranyház
- s. mély árok
- t. langyvizű
- u. út
- v. nyílt főudvar
- w. konyha
- x. konyha lovas taktanya.

Alapszám: 10000
 Készítette: Károly János
 1872

A Ludoviceum térképe 1872-ből

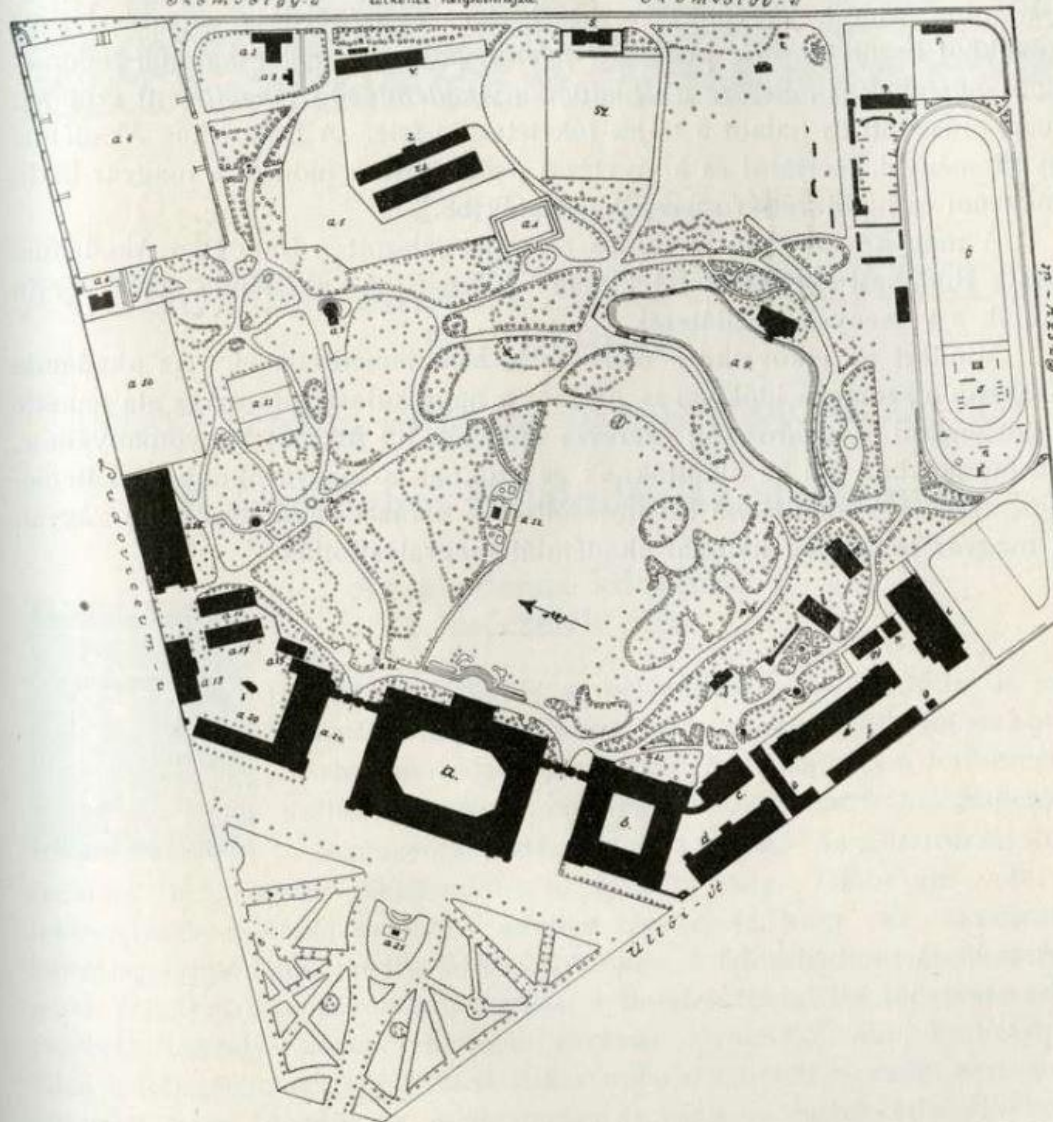
Kataszteri térkép

19.0914. 47.4851

Marha

A m. kir. honvéd Ludovika Akadémia

Építésztervezés helyszínrajza. Építésztervezés

Magyarázat: a) Főépület. b) Szárnyépület. c) Vívóterem. d) Legénységi épület.
 e) és é) Istállóépületek. f) Központi lovasiskola főépülete. g) Fáskamra. gy) Patkoló.
 h) Betegistálló. i) Fedett lovarda. j) Tiszti kert, ebédlő. k) Tekepálya. l) Tenniszter.
 ly) Milleniumi emlék. m) Tenniszter. n) Akadályok. o) Tornater. ö) Sportter. p) Fél-

A Magyar Királyi Ludovika Akadémia telkének helyszínrajza 1929-ben